

A YELLOWSTONE NEMZETI PARK

1872. március elsején alapították a világ első nemzeti parkját, a Yellowstone Nemzeti Parkot, mely a Sziklás-hegységben található. A park legnagyobb része Wyomingban (96%), kisebb része Montanában (3%) és Idahóban (1%) van. Évente mintegy 3 millió turista látogat ide, hogy láthassa a Föld legnagyobb aktív gejzírlelőhelyét. A 8.983 km² kiterjedésű terület a „Seven Natural Wonders of the World” Egyesület listáján Észak-Amerika hét természeti csodája között is szerepel.

A Yellowstone Nemzeti Park gejzírek, hőforrások, bölények, grizzlyk és fekete medvék hazája. Számptalan érdekesség és természeti csoda köthető ehhez a területhez. Azt például tudtad, hogy a nemzeti park a Föld egyik legnagyobb szupervulkánján – pontosabban annak kráterében – helyezkedik el? Ez a természeti értékekben bővelkedő terület – ahol az ökológiai rendszerek szinte sértetlenül maradtak fenn – egy 90 km hosszú, 30 km széles, 2-15 km mélyen fekvő magmakamrával rendelkező, hatalmas, 75 km átmérőjű vulkánon fekszik. A terület páratlanul gazdag geotermikus jelenségei is ennek köszönhetőek. 2,1 millió évvel ezelőtt, 1,3 millió évvel ezelőtt és 640 ezer évvel ezelőtt voltak a legutóbbi nagy vulkánkitörések. Az elmúlt századokban bekövetkezett vulkánkitörések szinte eltörpülnek a Yellowstone hatalmas szupervulkánjának kirobbanásához képest. Egy hasonlóan nagy erejű kitöréstől azonban ma nem kell tartanunk, a vulkánt vizsgáló kutatók szerint ugyanis ebben a században erre még biztosan nem kerül sor.

No de mit is okozott 2,1 millió évvel ezelőtt a vulkán kitörése? Az Egyesült Államok középső és nyugati részét vulkáni hamu borította be, és még a klímában is változás történt. A hamu konzerválta a növényeket, a világ egyik legnagyobb megkövült erdeje is itt található. Mivel a magma a felszínhez viszonylag közel rejtőzik, a terület geotermikus jelenségekben igen gazdag. Több mint tízezer hőforrás, **fumarola**, gejzír és forró sármedence lelhető fel itt.

A Yellowstone Nemzeti Park leghíresebb gejzire az Old Faithful (Öreg hűség), melynek a legkiszámíthatóbbak a kitörési időpontjai. Átlagosan 74 percenként, 1,5-5 percre tör fel 39-42 méter magasba a 92 °C-os forró víz a gejzírből. **Ezen** a linken webkamerás élő közvetítéssel figyelheted a gejzirt. Mégis hogyan „működnek” a gejzírek, és hogyan zajlik le egy kitörés? Ha szeretnéd megérteni a folyamatot, nézd meg **ezt** a remek animációt!

A felszínre törő meleg vizek olykor mészkő gátakat, teraszokat hoznak létre, például a Mamut Hőforrásnál is (hazánkban Egerszalókon van ehhez hasonló képződmény). Máskor a termofil baktériumoktól a szivárvány színeiben pompázó forró vizű tavak jönnek létre, ilyen például a Morning Glory Pool (Hajnal medence). A forrongó iszapmedencékből gyakorta bűzös gázok törnek elő.

AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN

A nemzeti park nevét a Yellowstone-folyóról kapta. A Yellowstone-tó Észak-Amerika legnagyobb kiterjedésű magaslati tava, de a terület vízeséseiben sem szűkölködik. **Ezen** a linken egy térképet találsz a területről, melyen jól látszanak a gejzírek, folyók, tavak is.

A park élővilága:

A nemzeti park a Nagy Yellowstone Ökoszisztéma központi része, Észak-Amerikában – Alaszka mellett – a legnagyobb egybefüggő feltöretlen terület és sértetlen ökológiai rendszer itt található. Hajdanán bivalyországának is hívták az itt nagy számban élő amerikai bivalycsordák miatt. Bár a faj a 19. században majdnem kihalt, állománya mára stabilizálódott. Nagyragadozók közül lakik itt grizzly, fekete medve, puma és már farkas is. (1995-ben ugyanis farkasvisszatelepítési program vette kezdetét, miután a faj – a túlzott mértékű vadászat miatt – majdnem kipusztult a területről.) A vörös róka és a prérifarkas is megél a területen. A növényevők közül a bivaly mellett szép állománya van a parkban a vapitinek, a jávorszarvasnak, a villásszarvú antilopnak és a kanadai vadjuhnak is. Az erdők legjellemzőbb fafajai a különböző fenyőfélék, legnagyobb számban a csavarttűs fenyő lelhető fel a park területén. Ha szívesen megismerkednél a nemzeti park lakóival, figyelmedbe ajánljuk ezt a filmet, amelyből megtudhatod, hogyan vészlik át az itt élő állatok a kemény telet. (A film angol nyelvű, ezzel csiszolhatod angol nyelvtudásod.)

Kiemelkedő értékei miatt a Yellowstone-t 1976. október 26-án az UNESCO nemzetközi bioszféra rezervátumnak nyilvánította. A park 1978. szeptember 8-án a Világörökség státuszt is elnyerte.

Ha többet szeretnél megtudni a nemzeti park történetéről, értékeiről, látogathatóságáról, a friss híreiről és szívesen lapozgatnád a galériájukat, akkor látogasd meg hivatalos **honlapjukat!** Amennyiben felkeltette a figyelmedet a „Világ Hét Csodája Egyesület”, honlapjukat **itt** találod meg.

Források:

<https://www.nps.gov/features/yell/tours/oldfaithful/oldfaith.htm>

<http://www.history.com/this-day-in-history/yellowstone-park-established>

<http://www.ngkszki.hu/seged/tszm-vulkjel/fumarola.htm>

<http://www.nationalgeographic.com/magazine/2016/05/yellowstone-national-parks-supervolcano-animation/>

<https://www.nps.gov/hfc/carto/PDF/YELLmap2.pdf>

<https://www.youtube.com/watch?v=HPRG8rtL4nE>

<https://www.nps.gov/yell/index.htm>

http://sevensnaturalwonders.org/index_/wonders-by-continent/north-america/yellowstone-national-park/

További webkamerák: <https://www.nps.gov/yell/learn/photosmultimedia/webcams.htm#north>